

Försvarsmaktens årsrapporter 2003

ÅRSREDOVISNING

Bilaga 2

Försvarsmaktens omstrukturering

FÖRSVARSMAKTENS OMSTRUKTURERING

1 BAKGRUND

Försvarsmaktens plan för omstruktureringen efter Förvarsbeslut 1996 redovisades i *"Budgetunderlag 1998 och särskilda redovisningar"* (Högkvarterets skrivelse 1997-02-28, 23 383:62561). Resultatet av omstruktureringen för 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 och 2002 har återredovisats i Förvarsmakten årsredovisning för respektive år.

Försvarsmaktens plan för den återstående omstruktureringen efter Förvarsbeslut 1996 har redovisats i *"Budgetunderlag 1999 och särskilda redovisningar"* (Högkvarterets skrivelse 1998-03-01 23 383:61471). I denna plan har också inarbetats de beslut som riksdagen och regeringen fattade under hösten 1997. Dessa beslut berörde i första hand Förvarsmakten skolorganisation.

Försvarsmaktens omstrukturering beslutat med regleringsbrev 2000-03-30 ingår i rapporteringen. Riksdagsbeslutet 2001-05-16 ingår från och med halvårsrapporten år 2001.

Regeringen föreskriver i regleringsbrevet att Förvarsmakten i budgetunderlaget skall redovisa en samlad plan för hur avveckling av krigsförband och grundorganisation skall genomföras. Planen skall omfatta bland annat tidsförhållanden och kostnader för att genomföra omstruktureringen.

Återstående omstrukturering efter Förvarsbeslut 1996 styrs inom Förvarsmakten genom *"ÖB slutliga order avseende Förvarsmakten omstrukturering"* (Högkvarterets skrivelse 1998-01-19; 02 311:60434).

Pågående omstrukturering efter regeringens beslut 2000-03-30 styrs inom Förvarsmakten genom *"ÖB sammanfattande order avseende Förvarsmakten omstrukturering"* (Högkvarterets skrivelse 2000-06-20; 02 300:67224) och kompletteringar efter riksdagsbeslut 2001-05-16 styrs inom Förvarsmakten genom *"ÖB reviderade order avseende Förvarsmakten omstrukturering"* (Högkvarterets skrivelse 2001-06-28; 02 300:68181) samt reviderad order avseende Förvarsmakten omstrukturering (komplettering med Högkvarterets skrivelse 2001-12-17; 02 300:73056) och organisatoriska förändringar i Mälardalen (HKV skrivelse 2002-11-26; 23 320:22128).

2 REDOVISNING AV TIDSPLAN OCH AVVECKLINGSKOSTNADER

./Ubil 2.1

2.1 Tidsplan

I underbilaga 2.1 redovisas för varje förbandstyp tidsplaner när omstruktureringsuppdrag skall påbörjas och när de senast skall vara genomförda. Ansvarig ledning har handlingsfrihet att omstrukturera verksamheten tidigare. Planen utgår från att uppdragens sluttidpunkt är 12-31 angivet år. I kolumnen "*Prognos/Anmärkning*" redovisas förändringar i förhållande till föregående redovisning med *fet kursiverad text*. Denna princip används genomgående i samtliga underbilagor.

Ett förband i *grundorganisationen* (motsvarande) anses vara avvecklat när:

- Kärnverksamheten har avslutats.
- All personal är avvecklad.
- Arbetsgivarens skyldigheter och befogenheter för civil uppsagd personal som ej avvecklats överförs till annat förband.
- Kvarstående verksamhet såsom t ex omförrådsställningar, avveckling av anläggningar, mark och fastigheter samt förnödenheter har överförs till annat förband.

Avveckling av förnödenheter, mark, fastigheter och anläggningar kommer således inte alltid att vara avslutade vid den tidpunkt då förbandet enligt definitionen anses som avvecklat.

2.2 Avvecklingskostnader

Kostnaderna omfattar:

- Kostnader för insats- och grundorganisation från det att avveckling påbörjas till dess att förbandet är avvecklat.
- Kostnader för avveckling av personal. Huvuddelen av kostnaderna består av kostnader för SPB/SP. Planerade kostnader framgår av underbilaga 2.2.
- Kostnader för avveckling av förnödenheter.
- Kostnader för avveckling och avyttring av anläggningar och fastigheter.

Omstruktureringskostnader för förband som enligt försvarsbeslutet skall omorganiseras, till exempel kostnader för flyttning av personal och omfördelning av förnödenheter samt nyförhyrningar av anläggningar och fastigheter, ingår i de förbandstypsvisa uppdragen för vidmakthållande.

3 REDOVISNING PERSONALAVVECKLING

./Ubil 2.2

Försvarsmakten befinner sig i slutfasen av den personalomstrukturering som pågått sedan år 2000, där olika avvecklingsåtgärder har varit i fokus, personellt och kostnads- mässigt. De kostnader som uppkommit i samband med de olika avvecklingsåtgärderna, är alltid lägre än alternativet att betala ut lön till personalen. Avvecklingsåtgärderna har varit, och kommer även i framtiden att vara, en grundförutsättning för att kunna uppnå de planerade personalvolymmålen.

Det bör påpekas att kostnaderna som redovisas i underbilaga 2.2 är en delmängd av de totala kostnaderna som framgår av den förbandstypsvisa redovisningen (underbilaga 2.1).

Kommentar till läget 2003-12-31

3.1 Yrkesofficerare

Av de yrkesofficerare som lämnade Försvarsmakten (FM) under år 2003 genom någon form av avvecklingsåtgärd, var särskild pension (SP) och entledigad på egen begäran de två stora avgångsorsakerna. Utöver nedan redovisade avgångsorsaker finns avgångsorsaken "övriga" och där redovisas yrkesofficerare som har gått i ålderspension (ÅP), sjukpension, förtidspension, flygföraravtal, har blivit avskedade samt avlidit. Utfallet under år 2003 för avgångsorsaken "övriga" var **97 yrkesofficerare**. Totalt lämnade **614 yrkesofficerare** FM mot planerade **775**.

För år 2003 hade **totalt 400 SP-avgångar prognostiserats**. Totalt för året blev **339 SP-avgångar** beviljade. Antalet SP-avgångar kom ej upp i 400 stycken då ett antal yrkesofficerare sköt på redan beviljade beslut till år 2004.

Totalt bedömt antal entledigande på egen begäran under 2003 var **250 yrkesofficerare**. Under år 2003 blev **156 yrkesofficerare** beviljade. Antalet yrkesofficerare som valde att sluta i FM med avgångsorsaken entledigad på egen begäran, bedöms till viss del vara kopplat till hur konjunkturen är på den civila marknaden.

Utfallet för avgångsvederlag under året var **13 yrkesofficerare** mot bedömda **20**.

Yrkesväxling är sedan 2002-10-04 enbart öppet för **yrkesofficerare** vid avvecklingsförband (F 16 samt SWEDINT). Under året har **9 yrkesofficerare** yrkesväxlat mot bedömda **30 yrkesofficerare**.

Yrken som YO har valt att yrkesväxla till är t.ex. ICA-handlare och projektledare i databranschen. Förutom att yrkesväxling som avvecklingsverktyg har genererat merkostnader för FM, har det även begränsat benägenheten hos YO att lämna myndigheten på egen begäran. Denna effekt genereras även av de övriga avvecklingsverktygen.

De totala avvecklingskostnaderna för yrkesofficerare uppgick till **682 Mkr** under år 2003. Det innebär ett **utnyttjandegrad på drygt 83 %** av det prognosticerade värdet (**825 Mkr**). Anledningen till att utfallet blev lägre än den tidigare uppsatta prognosen beror bl.a. på att det har funnits en tendens till att yrkesofficerare skjuter upp dagen när de skall gå i SP. Följden blir att delar av årets kostnader och utgifter skjuts på framtiden istället och kommer därmed att belasta verksamhetsåret 2004.

Prognosen som är presenterad i bilaga 2.2, tas fram och beräknas utifrån den månatliga rapporten som skickas till Förvarsdepartementet. Månadsrapporteringen och kvartalsrapporteringen skiljer sig åt i sin information rörande FM avvecklingskostnader, eftersom olika ekonomisystem används för framtagning av de olika underlagen till respektive rapport. Prognosen är beräknad utifrån månadsrapporten och dess utformning och av den anledningen kan det uppfattas som att utfallet underskrider prognosen mer än vad som redovisas i månadsrapporten. Ambitionen för 2004 är att arbeta fram en enhetlig rapportering både i kvartals- och månadsrapporten.

För att förbättra och utveckla prognos- och uppföljningsmetoderna har FM fr.o.m. 2003-01-01 beslutat att personer som omfattas av en avvecklingsåtgärd inte skall registreras som en del av åtgärden förrän personen faktiskt berörs av den. Den ändrade rapporteringen leder till att några av de konton som anges i tabblån (ubilaga 2.2), inte kommer att kunna jämföras med tidigare års utfall, tabellerna redovisar däremot istället en större exakthet. Förvarsdepartementet är informerat om denna förbättring.

3.2 Reservofficerare

Antalsmässigt utgör reservofficerarna den största personalkategorin i FM. Totalt sett är idag ca 15 000 reservofficerare anställda i FM. Av dessa innehar ca 12 000 reservofficerare ett aktuellt reservofficersavtal. Övriga är anställda enligt äldre kungörelser/förordningar och är inte aktuella för tjänstgöring.

FM har idag ett antalsmässigt överskott på reservofficerare varav ett stort antal reservofficerare är anställda enligt äldre kungörelser och förordningar. Den planerade insatsorganisationens behov innebär att antalet reservofficerare bör anpassas. Åtgärder för denna anpassning pågår.

3.3 Civilanställda

Planerat antal årsarbetskrafter (åa), d.v.s. ett snittvärde för hela året 2003, är 8 809. Utfallet för 2003 blev 8 758 d.v.s. ca 50 snitt åa (0,6%) färre än planerat Utfallet är m.a.o i linje med det planerade.

Avvecklingskostnaderna för civila uppgick under 2003 till **323 Mkr**. Det innebär en **utnyttjandegrad på 119 %** av det prognosticerade värdet (**271 Mkr**). ***Prognosen som är presenterad i bilaga 2.2, tas fram och beräknas utifrån den månatliga rapporten som skickas till Förvarsdepartementet. Månadsrapporteringen och kvartalsrapporteringen skiljer sig åt i sin informationhämtning, eftersom olika ekonomisystem används för att ta fram de olika underlagen till respektive rapport. Prognosen är beräknad***

utifrån månadsrapporten och dess utformning och av den anledningen kan det uppfattas som att prognosen överskrids, trots att den inte gör det i månadsrapporten. Ambitionen för 2004 är att arbeta fram en enhetlig rapportering både i kvartals- och månadsrapporten.

För att förbättra och utveckla prognos- och uppföljningsmetoderna har FM fr.o.m. 2003-01-01 beslutat att personer som omfattas av en avvecklingsåtgärd inte skall registreras som en del av åtgärden förrän personen faktiskt berörs av den. Den ändrade rapporteringen leder till att några av de konton som anges i tablån (underbilaga 2.2), inte kommer att kunna jämföras med tidigare års utfall, tabellerna redovisar däremot istället en större exakthet. Försvarsdepartementet är informerat om denna förbättring.

4 AVVECKLING AV FÖRNÖDENHETER

./Ubil 2.3

Högkvarteret har för regeringen redovisat de viktigaste resonemangen och slutsatserna inför avveckling av FM förnödenhetsöverskott. Denna redovisning återfinns i HKV regeringsskrivelse 1999-10-01 bet 14 840:711 24.

Här anges bl.a. att avvecklingen till sin huvuddel skall vara genomförd senast 2004-12-31.

Ett krigsförband anses vara avvecklat när:

- Förbandet utgått ur **Insatsorganisationsplanen (IOP)**.
- Förnödenheter är avvecklade/omfördelade.
- Anläggningar är avvecklade.

Enligt ovanstående kriterier, främst punkten förnödenheter, kommer inga förbandsvolymmer att vara slutligt avvecklade förrän dess förnödenheter (eller motsvarande volym av överskottslager) är avvecklade/omfördelade. Det innebär att förbandsvolymen tidigare är avvecklad 2004-12-31.

Detta medför skillnader i förhållande till de volymer av olika förbandstyper som framgår av krigsorganisationstabellen i **IOP**. Där redovisas när krigsförbandet utgår ur **insatsorganisationen**.

Den materiel som skall avvecklas är såväl kvarvarande överskott efter tidigare försvarsbeslut, samt överskott som konsekvens av försvarsbeslut 2000.

En snabb avveckling är angelägen av flera skäl. Ett av skälen är att FM resurser tidigt skall kunna fokuseras på att utveckla och vidmakthålla den ominriktade organisationen. Förutsättningen för detta är att genom rationalisering och effektivisering reducera FM förrådsverksamhet. Innebärande:

- sänka kostnaderna för förrådshållning
- skapa ekonomiskt utrymme för utveckling av insatsorganisationen.

Efter genomförd analys inriktas underhållsorganisationen på att under perioden fram till 2005 kraftigt sänka kostnaderna för förrådshållning genom att bl.a. successivt minska förrådsytan för insatsorganisationen med ca 1 miljon kvadratmeter.

Det övergripande målet är att slutföra avvecklingen så att FMLOG kan nå en rationell förrådsställning före 2005.

4.1 Orderläge

ÖB har 1999-05-19 i "Förslag till framtida struktur för FM" för Regeringen bl.a. angett att:

- avvecklingen av förnödenheter är prioriterad och att denna avveckling skall ske så snabbt som möjligt
- materielsystem som inte passar in i den framtida målbilden, skall koncentrerat avvecklas före 2006.

ÖB har även 1999-10-01 för Regeringen redovisat en översiktlig bedömning avseende avvecklingsbehovens omfattning, behov av övervägningar, metoder, principer samt behov av eventuella regeringsbeslut.

ÖB bedömning och förslag har sedan utgjort underlag för proposition 1999/2000:30 och riksdagsbeslut.

Av regleringsbrev för FM 2001 framgår vidare att avvecklingen skall genomföras skyndsamt. Alla möjligheter att vara färdig före 2004-12-31 skall tillvaratas i syfte att så tidigt som möjligt skapa ekonomiskt utrymme.

ÖB har därför i "Sammanfattande order avseende FM omstrukturering", 2000-06-20, kap 10.2., tydligt pekat på behovet av att snabbt sänka kostnaderna för förrådshållning.

ÖB reviderade order avseende FM omstrukturering, 2001-06-28, 02 300:68 181 fastställer C KRI ledningsprinciper, krav m.m.

4.2 Ledning av förnödenhetsavveckling

C KRI har med ovanstående som bakgrund 2001-01-31 fattat ett principbeslut om kommersiell strategi, principer för utövande av ledning samt en inriktning av ansvarsfördelning.

Ledning av avveckling av förnödenheter regleras i HKV skrivelse "Avveckling av övertaliga förnödenheter (Principbeslut)", HKV 2001-01-31 (bet 14 840: 60474). Därutöver regleras skallkrav m.m. i HKV skrivelse "Uppgifter, krav samt riktlinjer m.m. för avveckling av FM överskottsfornödenheter", HKV 2001-05-10 (bet 14 840:61311).

4.3 Sammanfattning av ovan nämnda skrivelser

Handlingarna riktar sig till avvecklingsprocessens samtliga aktörer och skall ge de uppgifter, bestämmelser, riktlinjer, anvisningar samt ställa de krav som behövs för att kunna:

- leda överföring av insatsorganisationens överskottsfornödenheter från underhållsorganisationens förråd till de centrala avvecklingsterminalerna
- besluta om destruktion av förnödenheter som inte anses uppfylla försäljningskriterier
- genomföra försäljningar i enlighet med FM handlingsregler
- upphandla destruktion i enlighet med FM handlingsregler
- övergripande styra verksamhet för avvecklingsterminaler
- skapa förutsättningar för beslut och ledning av avveckling
- ensa verksamhet och dess tillämpning
- utöva kontroll över förnödenheter klassade som krigsmateriel, omsluts av slutanvändaråtaganden, berörs av systemsäkerhets- och miljökrav m.m.

Handlingarna refererar också till den beställning som lagts på Försvarets materielverk (FMV) i vilken FVM ansvarar för kvalitet och uppgifter enligt samordningsavtal och därutöver enligt nedanstående utdrag ur beställning.

”Genomför periodiskt återkommande försäljning, följ härvid marknadens utveckling samt föreslå fortlöpande förändringar både vad avser försäljningsperioder och kommersiellt tillvägagångssätt. På anmodan från HKV KRI UH genomföra och avrapportera analysuppgifter”.

FMV ansvarar vidare för:

- att skyndsamt genomföra system- och miljöanalyser samt att tillse att mottagaren erhåller sådan information eller kunskap att kraven på systemsäkerhet och miljö tillgodoses
- att upprätta avvecklingsskrivelser
- att genomföra registervård inom centrala resursledningssystem för vilka FMV ansvarar
- att genomföra utsökningar
- att genomföra underhållsberedningar för system som endast skall delutgallras och därvid föreslå lagersänkning
- att med stöd av RESMAT avvecklingsuppdrag och fattade avvecklingsbeslut utgallra och till centralt avvecklingsförråd intransportera utgallrad reservmateriel
- att genomföra underhållsberedningar samordnat med försäljningsinnehållet
- att utarbeta kontrakt samt uppföljning av dessa
- att samordna kontakter med en eller flera från FM fristående aktörer
- att säkerställa att ingångna slutanvändaråtaganden beaktas
- att upprätta klassningskompetens avseende krigsmateriel (tilläggsuppgift)
- att upprätta systemsäkerhetsregister med ”helpdeskfunktion” för systemsäkerhetsfrågor (tilläggsuppgift).

4.4 Erfarenheter samt gränssättande framgångsfaktorer

4.4.1 Ny förrådsställningsprincip

ÖB har fattat beslut om en ny försvarsmaktsgemensam underhållsorganisation FMLOG, med bland annat ändrad förrådsställningsprincip av insatsorganisationen.

Hur insatsorganisationens förband skall förrådsställas har tidigare beslutats (central samt arsenalsförråd). Fördelning av förnödenhetsbeståndet baserat på nuvarande operativa verk kan komma att omprövas med anledning av kraven på ökad rationalitet, kostnads-sänkning samt förändrade beredskapskrav. En omfattande del av FM:s befintliga förråd blir inte längre användbara därför att de ligger på fel plats, är för små eller för orationella för modern förrådshantering.

Frånvaron av en samlad riksförrådsplan har bl.a. inneburit att:

- förnödenheter får mellanlagras
- uppsägningar av i framtiden inte behövliga förråd får ske senare än vad som hade varit möjligt
- investeringsbehov inte har identifierats och därmed saknas finansieringsplan.

Arbetet med utformningen av en rikstäckande förrådsplan slutfördes under tredje kvartalet år 2003. Planen är av mycket hög sekretessgrad och kommer därför att utges delad i den takt innehållet kan fastställas.

4.4.2 Behovsättning av insatsorganisation 2004

Efter hand som nya och omorganiserade förband till sin struktur och målsättning är klara genomförs behovsättning av i förbanden ingående förnödenheter. Det slutliga behovet fastställdes i aviseringen januari 2003 av organisation 2004. Förnödenheter som reserverats för att ingå i de nya förbanden tenderar att till sin volym bli relativt stort. Arbetet bedrivs fortlöpande för att ur tillgångarna subtrahera ut förnödenheter som inte bedöms bära mot målbilden.

Mot bakgrund av att förnödenheter ingående i de materiella mobiliseringsenheterna (MME) har beslutats för avveckling år 2003 har mängden förnödenheter vilka skall avvecklas ökat relativt vad som var känt år 2000. Det kan således inte uteslutas att ytterligare tid erfordras för att lösa förnödenhetsavvecklingsuppgiften.

En begränsande faktor i den slutliga identifieringen av överskottet och transformeringen av detta till avvecklingsbeslut, är bristande resurser vid KRI sakavdelningar. Arbetet med att kvalitetssäkra identifierat överskott på versionsnivå är omfattande och har fått stå tillbaka för nyutveckling och arbete med att skapa den nya insatsorganisationen.

4.4.3 Terminering och försäljning.

Terminering av överskottet till avvecklingsterminaler genomförs med god måluppfyllnad.

Utlämning av förnödenheter ur försäljningsomgång 3 är avslutad genom FM LOG försorg.

Utlämning av förnödenheter ur försäljningsomgång 4 har avslutats genom FM LOG försorg.

FM LOG har till FMV överlämnat underlag avseende innehåll i försäljningsomgång 5.

FMV skrev kontrakt med köpare avseende försäljningsomgång 5 i december 2003.

Koncentrering av försäljningsomgång 6 pågår genom FM LOG försorg.

Förutom de stora försäljningsomgångarna har det genom FMLOG försålts vissa förnödenheter som punktinsatser och lagersänkningsåtgärder. Dessa försäljningar omfattar mestadels fartyg och annan materiel som svårligen kan säljas ihop med de stora försäljningsomgångarna samt volymkrävande mängdmateriel.

4.4.4 Ammunitionsavveckling

Avvecklingen av övertalig ammunition pågår, med mycket gott resultat, och nuvarande plan sträcker sig till 2004-07-01. Planen rullas årligen. Destruktion av ammunition upphandlas i omgångar av FMV och i nuläget sker huvuddelen av avvecklingen i Tyskland och Sverige. Mot bakgrund av beredskapsskäl har FMV hos regeringen begärt att få genomföra viss upphandling som riktad upphandling mot den svenska industrin. Konsekvenserna av detta kan i nuläget ej prognostiseras men det kan inte uteslutas att det medför en fördyring och / eller försening av genomförandet.

4.4.5 Överlåtelse av överskottsfornödenheter till parter utanför Försvarmakten

FM avveckling av överskottsfornödenheter har, förutom utgallring genom försäljning och destruktion, även skett genom:

- överföring till andra statliga myndigheter
- gåva till humanitärt bistånd
- gåva till frivilliga försvarsorganisationer
- gåva till barn- och ungdomsverksamhet (endast under år 2000)
- gåva inom ramen för bilateralt säkerhetsfrämjande stöd till Estland, Lettland och Litauen
- gåva till museal verksamhet

Överföring till vissa statliga myndigheter (Räddningsverket och Svenska Kraftnät) samt det bilaterala säkerhetsfrämjande stödet till Estland, Lettland och Litauen har inneburit att signifikanta mängder övertaliga förnödenheter kunnat avvecklas till rimlig arbetsinsats och rimlig kostnad.

Vad gäller övriga överföringar/gåvor, av ett stort antal olika förnödenheter, har arbetsinsatsen varit omfattande men utflödet begränsat i volym räknat.

FM har f.n. inte resurser, förutom för stickprovskontroller, att följa upp ingångna överlåtelseavtal med bl.a. humanitära hjälporganisationer.

4.4.6 Personella avgångar, kompetensbrist

Avvecklingstakten kan komma att störas m.a.a. personella avgångar, nya eller ändrade förutsättningar inom såväl planerande som genomförande led. Även personalomsättning och avgångar vid FMV påverkar såväl avvecklingstakt som avvecklingskvalitet.

Spontanavgångar och pensionsavgångar, som inte får återbesättas, innebär eftersläpningar i omstruktureringen. Detta påverkar förnödenhetsavvecklingen och säkerheten i bl.a. FM tillgångsredovisning av förnödenheter.

Belastningen är extra hård på landets mellersta del. Här föreligger en klart högre konkurrens från den civila marknaden om den civila personalen än inom övriga regioner. Logistikorganisationen inom landets mellersta del belastas också extra hårt m.a.a. insatserna för säkerhetsfrämjande stöd av de baltiska staterna samt upprättande och istandsättande av internationella förband.

Avveckling av personal inom detta område bör föregås av överväganden över hur personalavvecklingen påverkar materielavvecklingen.

4.4.7 Kompetensbrist och rekrytering

Ledningen av FM förnödenhetsavveckling kräver tillgång på kompetens främst inom området förvaltning och teknik. Efter senare års stora avgångar inom dessa kompetensområden är det mycket svårt att ersätta uppkomna vakanser, främst vad avser marin- och flygvapenofficerare i nivå tre. Vakanserna inom avvecklingssektorn riskerar att påverka avvecklingstakten negativt samtidigt som viss kvalitetssäkring uteblir. Även i genomförandeorganisationen är kompetenstillgången en hämmande faktor.

Det är vidare ytterst viktigt att de kurser för förrådsmän, förrådsförmän och förrådsförvaltare som tidigare genomförts av FMUHC även fortsättningsvis genomförs. Viss kursverksamhet har återupptagits genom FMLOG.

4.4.8 Ålderstiget redovisningssystem – nya redovisningskrav

En begränsande faktor vid förnödenhetsavveckling är FM ålderstigna resursledningssystem. De är ursprungligen konstruerade för att tillgångsredovisa FM förnödenheter

knutna till krigsförband i en gammal grundorganisationsstruktur. Systemet är byggt för att årsvis avisera krigsorganisationen vilket innebär att förändringar under löpande år är mycket svåra att åstadkomma. Systemet saknar dessutom loggfunktion för att klara av beordrad återredovisning. För att möjliggöra loggning och därmed spårbarhet över tiden har en särskild applikation inom ramen för Lift skapats. Detta är en databas där information om förnödenheter som lämnar FM lagras för framtida behov.

Mot ovanstående bakgrund har FM beslutat och påbörjat vidareutveckling av nuvarande redovisningssystem.

5 NEDLÄGGNING AV ANLÄGGNINGAR SAMT AVVECKLING AV FASTIGHETER

./Ubil 2.4

5.1 Nedläggning av anläggningar¹

FM *Anläggningsplan* redovisar tidsplan för avveckling av anläggningar (enligt underbilaga 2.1). Avyttring av anläggningar genomförs av FORTV efter att FM avvecklat sin verksamhet. FM avveckling och FORTV avyttring är samordnade i tid och rum där så är möjligt. FM *Anläggningsplan* och FORTV avyttringsplan anläggningar är samordnade och är grundade på beslutad förbandsavveckling, enligt underbilaga 2.1. För ett antal objekt har beslut ännu inte fattats och utredning pågår. Kostnaderna för avveckling av anläggningar ingår i de kostnader som redovisas i de förbandstypsvisa uppdragen (underbilaga 2.1).

Beräknade kostnader för avveckling och avyttring av anläggningar innehåller osäkerheter som i nuvarande planeringsläge är svåra att förutse. Detta gäller i första hand kostnader för, och omfattningen av, olika miljöåtgärder samt entreprenadupphandlingar för avyttring.

Ny mobförrådsprincip innebär att ett stort antal förråd kan lämnas, vilket medför att den totala förrådkostnaden kommer att minska.

Kommentar till läget **2003-12-31**

Volymen av nedläggningsobjekt är omfattande som en följd av FB 96 och regeringens beslut om FM omstrukturering 2000-03-30. Huvuddelen av FB 96-objekten är avvecklade och avyttrade. Vissa objekt, samt del av objekt som skulle ha avyttrats tidigare, är ännu ej avyttrade p.g.a. FORTV tidigare omorganisation. Såväl FM som FORTV har nu väl inarbetade rutiner för avveckling och avyttring. Objekt som skall avvecklas och avyttras ingår i FM *Anläggningsplan*. Planen utgör underlag för avvecklingsuppdrag samt underlag för beställning av FORTV avyttring. *FM Anläggningsplan gällande from 2004, fastställdes av stf C KRI och utsändes 2003-11-14.* Planen omfattar avvecklings- och avyttringsåtgärder till en beräknad kostnad av c:a **1000 Mkr åren 2004-12..** Värdet (nyanskaffningsvärdet) torde uppgå till mellan 2 och 250 gånger nedläggningskostna-

¹ En anläggning är en byggnad, utrymme eller iordningställt markområde t.ex. befästning, marin-, flyg-, övriga baser, förbindelser inkl infrastruktur m.m., som (avses) redovisas i ett krigsförband.

derna. Avveckling och avyttring av anläggningar och förnödenheter i anläggningar genomförs till en årlig kostnad av ca 200 – 350 mkr. Del av kostnaderna täcks av de i samråd med FORTV, inplanerade försäljningsintäkterna från avyttring. Avyttring som ej finansieras av dessa intäkter budgeteras och finansieras av FM.

Verksamhetsuppdrag avseende nedläggning av anläggningar för 2004 utsändes 2003-11-18. Nedläggning av anläggningar med höga driftkostnader samt objekt skadliga för miljön respektive de objekt som innebär risk för tredje man, prioriteras. Hänsyn i planeringen sker även till kommande brist på kompetenser för avveckling inom specifika områden (sb-, vapensystem- och fortkompetens).

Viss återanvändning har kunnat ske / inplaneras för vissa anläggningar som skulle avvecklas och avyttras till att användas för insatsorganisationen m.m. (NBF och förråd) för funktioner som skall finnas kvar. Vissa markområden ingående i anläggningarna och vissa byggnader har kunnat bibehållas och nyttjas för GRO verksamhet (som övnings- och skjutfält). Beslut fattas i varje särskilt fall av HKV. Översyn sker efterhand av de anläggningar som skall avvecklas respektive avyttras om det finns ett behov av att ha kvar del eller delar för FM bl.a. enligt gällande anskaffningsplaner / målsättningar. Hyrorna för dessa bibehållna delar är kvar och belastar FM (reducerade efter avveckling och avyttring). Avvecklings- och avyttringskostnader har kunnat reduceras något.

Kapaciteten inom såväl FM som FORTV är gränssättande i vissa fall och ytterligare åtaganden kan ej ske. ***Inom FM är det i första hand tillgängliga vapen- och sambandstekniker samt objektledare som gör att avvecklingen avseende kvalificerade anläggningar ej kan ökas ytterligare innevarande år samt att risk finns att kapaciteten nedgår kommande år. Vad avser icke kvalificerade anläggningar som t.e.x truppbefästningar har under 2003 genomförandetakten kunnat öka. Ytterligare ökning är möjlig men kan inte ske beroende på bristande ekonomiska resurser.*** Inom FORTV är det i första hand tillgången på projektledare som gör att kapaciteten ej kan ökas samt att några objekt måste senareläggas till nästa år respektive måste slutföras senare år. Flera av objekten har blivit billigare än beräknat att avyttra pga nya metoder för rasering, försäljningsintäkter, små till inga miljöåtgärder och större mängd objekt vid anbudsförfarande / konkurrens. Avsaknaden av regeringsbeslut om vilka objekt som slutligt skall bli statliga byggnadsminnen är hämmande på planering, avveckling och avyttring. Avveckling och avyttring av föreslagna SBM-objekt genomförs enligt plan då regeringsbeslut ännu ej erhållits (berörda handläggare är informerade). Några SBM-objekt har kunnat förskjutas i avvaktan på ett eventuellt beslut medan något objekt har avvecklats.

Regeringsbeslut Aspö och Tjurkö har erhållits. Det kan innebära vissa omprioriteringar avseende åtgärder i området. Beslutet bedöms f.n ej innebära några ekonomiska förändringar.

Regeringsbeslut 5 angående försvarsanläggningen på fastigheten Oxelösund Femöre 1:1 har erhållits. Det kan innebära att FM resurser för såväl planering som genomförande under våren / sommaren till del kan komma att behöva omplaneras.

5.2 Avveckling av fastigheter

Planen redovisar tidsplan för avveckling av fastigheter. För ett antal objekt (förråd) har beslut ännu inte fattats och utredning pågår. Kostnaderna för avveckling av fastigheter ingår i de kostnader som redovisas i de förbandstypsvisa uppdragen (underbilaga 2.1).

Beräknade kostnader för avveckling av fastigheter innehåller osäkerheter som i nuvarande planeringsläge är svåra att förutse. Detta gäller i första hand kostnader för och omfattningen av olika miljöåtgärder.

Kommentar till läget 2003-12-31

Avvecklingen av fastigheter på avvecklingsorter har gått snabbare än planerat. Förrådsdelar kommer att kvarstå till dess att materielen har avvecklats. Kapacitetsbrist inom FORTV avvecklingsorganisation medför att ett stort antal förhyrningar står oanvända och hyreskostnaden för dessa objekt utgör endast en belastning på Försvarets förbandsverksamhet c:a 100 mkr. Samtidigt som äldre avvecklade objekt från tidigare Försvarets beslut, först nu, påförs rivnings- och saneringskostnader från FORTV vilket påverkar prognosarbetet negativt.

SWEDINT flyttar från Almnäs till Kungsängen under första kvartalet 2004. Investeringskostnaderna i Kungsängen kommer att kunna genomföras inom planerad ram (250 mkr).

OPIL planerade flyttning till Uppsala kommer att innebära att Uppsala garnison behålls i sin helhet. FMLOG behov av förråd i Uppsala eller Livgardet utreds främst med hänsyn till bl.a. internationell verksamhet. F 16 är avvecklade vid utgången av år 2003. Situationen i Uppsala medför att tillfälliga förhyrningar av flyttbara byggnader måste ske i betydande omfattning.

Röjning av OXA (oexploderad ammunition) i kombination med avsaknad av en tillförlitlig och rationell modell för riksbedömning fördröjer avvecklingen av övnings- och skjutfält. Framtagandet av en sådan modell har forcerats under 2003. Försvarets, i samarbete med FOI, FORTV och andra civila myndigheter, driver modellarbetet för slutförande under 2004. Parallellt planeras ökad avveckling av övnings- och skjutfält med start 2005.

6 TOTALHYRA ANLÄGGNINGAR OCH FASTIGHETER

./Ubil 2.5

Budgetvärden som återfinns i underbilaga 2.5 är lämnade i särskild ordning av respektive chef för respektive, anläggnings- och fastighetskontor (C ANFA-kontor). Effektivisering av FM fastighetsbestånd sker kontinuerligt. Vid nya förhyrningar eftersträvas flexibla och flyttbara byggnader så att förändringar i försvarsmaktsstrukturen på ett enklare sätt kan pareras och det ekonomiska åtagandet för staten blir mindre.

Under föregående år har lokalvården för huvuddelen av Försvarets fastigheter (ca. 122 261 tkr) överförts från FORTV till civil entreprenör vilket medfört en 20%-ig reduktion av lokalvårdskostnaderna. Ansvaret för upphandling av lokalvården har över-

förts från FORTV till Försvarmakten. Enheten är organiserad inom FMLOG vilket medför att lokalvård inte redovisas som lokalkostnad (hyra), utan som köpt tjänst (stöd-kostnad) från FMLOG från 2003-01-01.

7 S.K. LEVA-VIDARE-KALKYLER

./Ubil 2.6

Kalkylerna framgår av underbilaga 2.6.